

Městská knihovna Ostrov

Lidická 1036, 363 01 Ostrov

Výroční zpráva za rok 2009

Obsah výroční zprávy

1. služby knihovny
  - 1.1. klasické výpůjční služby
  - 1.2. rešeršní a informační služby
  - 1.3. rezervační a meziknihovní služby
2. služby kroniky
3. statistické údaje
  - 3.1. hlavní ukazatelé činnosti
  - 3.2. informační služby
  - 3.3. akce pro veřejnost
4. propagace knihovny a akce pro veřejnost
5. vybavení knihovny HW a SW
6. strategické cíle
  - 6.1. rozšíření prostor pro veřejnost
  - 6.2. zkvalitnění poskytovaných služeb
  - 6.3. dohledání rozdílů ve vykazovaném stavu knihovního fondu
  - 6.4. práce s mládeží a handicapovanými dětmi
7. sponzoři knihovny
8. hospodaření knihovny

1. Služby knihovny

Služby knihovny jsou dostupné občanům města **6 dní** v týdnu (kromě neděle) celkem **30 hodin týdně** (ročně studovna čítárna 1560 hodin, oddělení pro dospělé 1430, hudební 1360 a dětské oddělení 1170 hodin). V těchto údajích nejsou zahrnuty hodiny věnované odpoledním akcím pro veřejnost.

Rozsah provozní doby je volen tak, aby knihovna byla otevřena i v dopoledních hodinách a jejich služeb tak mohou využívat i občané zaměstnaní na směny. Sobotní provoz je určen především studentům, kteří studují mimo Ostrov a domů se vrací pouze na víkendy.

- 1.1. klasické výpůjční služby – tedy půjčování knih, periodik, CD ROMů – v letošním roce došlo k poklesu v celkovém počtu výpůjček o 24.358 knihovních jednotek, což je přímým důsledkem úbytku registrovaných čtenářů.¹ Analýza nám ukazuje, že zásadní podíl na této skutečnosti mají tyto faktory:
  - a) zrušení 4. ZŠ – úbytek započatý ve 3. čtvrtletí 2008 dále pokračoval. Žáci této školy, která byla v bezprostřední blízkosti knihovny, navštěvovali knihovnu

---

¹ Grafy a konkrétní údaje viz bod 3. 1 hlavní ukazatelé činnosti

ihned po ukončení vyučování. Návštěvnost těchto žáků byla minimálně 2x týdně, byli i taci, kteří knihovnu navštěvovali 4x týdně. V knihovně vypracovávali i úlohy do školy, čekali zde na autobusové spoje. Pak odcházeli domů a za další zájmovou činností. Dětské oddělení knihovny fungovalo jako klub. V současné době, jdou děti ze vzdálenějších škol nejdříve domů. Odtud pak podle zbývajících času dochází do knihovny. Průměrná návštěvnost dětí je nyní maximálně 2x do měsíce.

- b) neobnovování registrací u starších občanů – v momentě, kdy končí této skupině čtenářů registrace, odmítají její obnovení, vrací knihy a přestávají knihovnu navštěvovat s odůvodněním, že po přestěhování knihovny pro ně bude docházka příliš daleko. Pouze část z nich se dá přesvědčit k tomu, aby v navštěvování knihovny pokračovali.
- c) Ke čtenářství a ke čtení vychováváme děti již od mateřských škol pomocí různých besed a akcí v dopoledních hodinách. Bohužel i tady již narážíme na argumentaci typu „proč děti zvykat na knihovnu, když to v budoucnu nebudeme s dětmi stíhat?“.

- 1.2. rešeršní a informační služby - nadstavba obvykle poskytovaných informací. Uživatelé se obrací na knihovnu s konkrétními dotazy z oblasti práva, pracovní právní, daňové atd. K jejich zodpovídání jsou využívány jak klasické zdroje – Sbírký zákonů, encyklopedie, tak i nové informační technologie a zdroje dostupné na internetu a CD ROMech a záznamy z naší databáze. Nově jsou evidovány vstupy do online katalogu a do databází, kterých bylo celkem 4953. Náš web (www.mkostrov.cz) navštívilo celkem 7726 uživatelů.
- 1.3. rezervační a meziknihovní služby – důležitá služba sloužící k uspokojení čtenářských požadavků. Rezervace souvisí s naším vlastním fondem, celkem jsme jich vyřídili 1781 (o 159 více než loni). Každý čtenář by měl dostat požadovaný dokument i tehdy pokud ho naše knihovna nevládní. Prostřednictvím Meziknihovní výpůjční služby jsme zajistili pro naše čtenáře knihy i fotokopie dokumentů z jiných knihoven v počtu 310 ks. Od loňského roku jsme museli v návaznosti na ostatní knihovny tuto službu zpoplatnit. Naše knihovna poslala do ostatních knihoven 360 dokumentů.

2. Služby kroniky

Kronika je organizační součástí MK Ostrov a zachycuje všechny důležité události města. V letošním roce bylo evidováno 557 badatelů, kteří využily jejich služeb – badatelů, kterým bylo umožněno studovat materiály a dokumenty. Zvláštností nejsou ani badatelé ze zahraničí – častými hosty jsou členové Spolku přátel města a krajského spolku Heimatverband. I v tomto roce kronika úzce spolupracovala především s členy Spolku přátel města.

V kronice se zpracovávaly podklady pro výstavu „**Živnosti, řemesla v I. polovině 20. století v Ostrově**“, připravovala materiály a podklady pro panelovou sestavu (putovní výstavu) „**Ostrov v historických souvislostech dvacátého století**“. Určena byla pro základní a střední školy v Ostrově a okolí.

V průběhu roku navštěvovali kroniku studenti základních i středních škol k získání podkladů pro zpracovávání referátů i seminárních prací. Jednalo se o témata např. : starostové města od prvopočátku, SORELA – stavby 50tých let, 50 let MŠ, První česká škola v Ostrově, vývoj Tělovýchovné jednoty v Ostrově, Piaristické gymnázium, seminární práce „Město, které jsme si vybrali“, Zámecký park, klášterní areál atd.

V průběhu roku přicházeli i občané s žádostí o různé informace např. z dějin města Ostrova a okolí, žádosti o zjištění kdo, kde v tom určitém čísle popisném bydlel, případně, kdy se odstřelila kotelná atp

V roce 2009 byl pořízen nový nábytek a zakoupen skener a karta do fotoaparátu.

3. statistické údaje

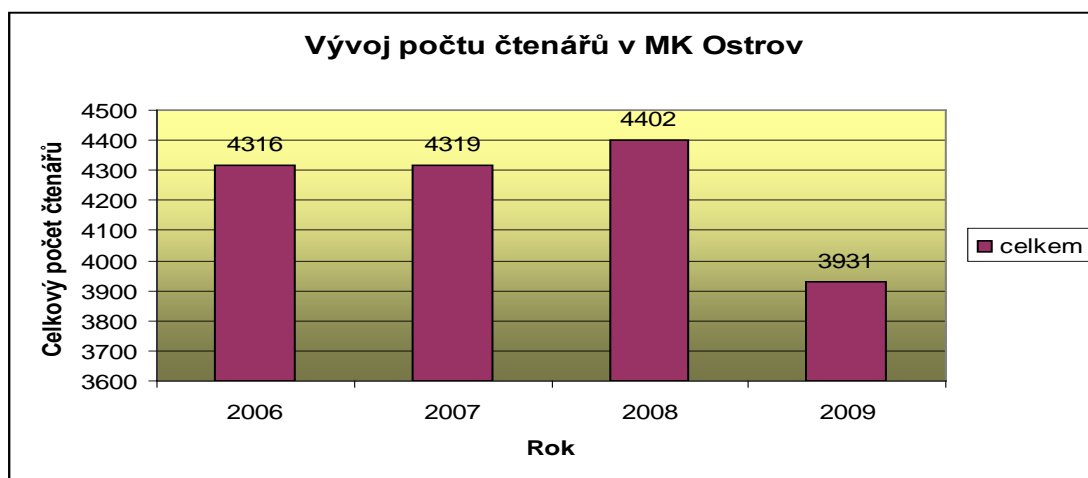
- ve sledovaném období dosáhla Městská knihovna Ostrov proti loňskému roku v převážné části hlavních ukazatelů snížených výsledků v počtu registrovaných čtenářů a celkovém počtu výpůjček knih, elektronických zdrojů, hudebních nosičů a periodik, pokračuje pokles v počtu registrovaných čtenářů do 15 let

3.1. Hlavní ukazatelé činnosti – čtenáři, návštěvnost, výpůjčky, akce

Počet čtenářů (22,53 % z celkového počtu obyvatel)	3.931
Z toho dětí ve věku od 6 do 15 let	1.330
Počet návštěvníků	54.387
Počet výpůjček	149.784
Počet výpůjček jen knih	104.208
Počet výpůjček ostatní dokumenty (periodika, mapy, AV media)	45.576
Akce pro mládež a veřejnost	164

Základní údaje o činnosti v grafech (pro názornost vývoje zpracován přehled za 2006 – 2009)

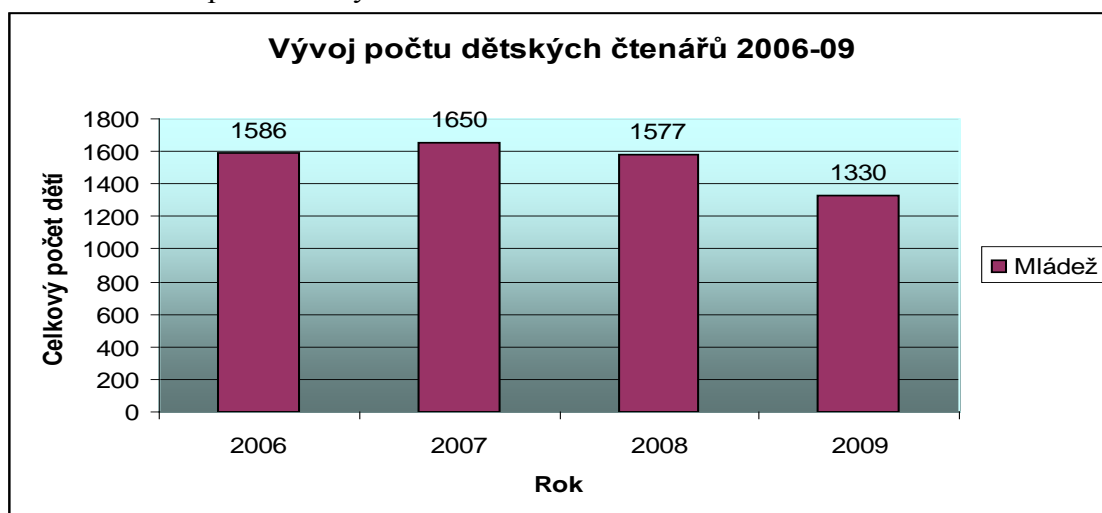
Celkový počet registrovaných čtenářů:

Celkový počet výpůjček MK Ostrov:

Vliv zrušení 4. ZŠ na počet dětských čtenářů:

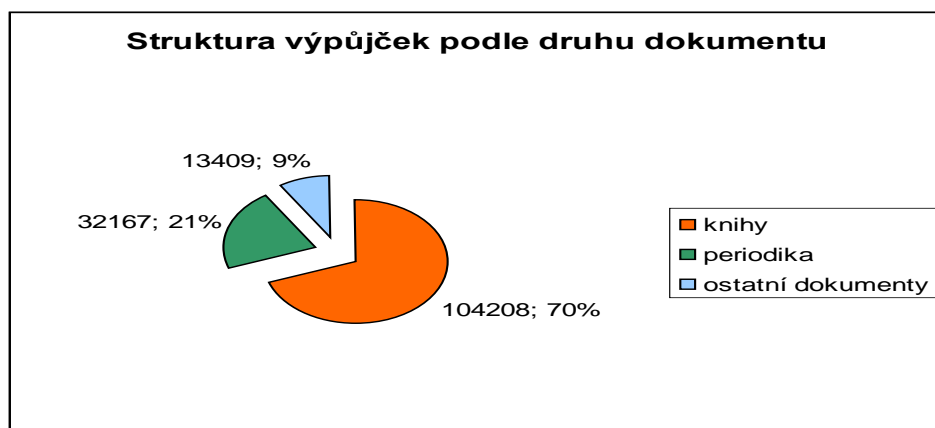

Vliv úbytku dětských čtenářů na návštěvnost dětského oddělení:

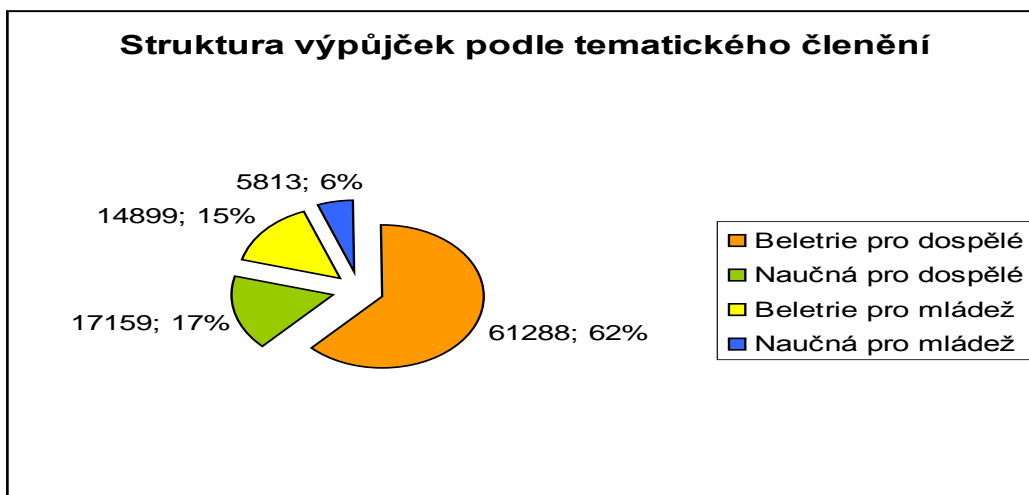
Rozbor výpůjček podle druhu dokumentů:

Knihy	69,57 % z celkového počtu výpůjček
AV médií	8,95 % z celkového počtu výpůjček
Periodik	21,48 % z celkového počtu výpůjček

Rozbor výpůjček podle tematického zaměření literatury (pouze knihy):

Beletrie pro dospělé	61 288	40,86 % z celkového počtu výpůjček knih
Naučná pro dospělé	17 159	11,44 % z celkového počtu výpůjček knih
Beletrie pro děti	14 899	9,93 % z celkového počtu výpůjček knih
Naučná pro děti	5 813	3,88 % z celkového počtu výpůjček knih

3.2. Informační, rešeršní a rezervační služby:

- zájem uživatelů o informační, rešeršní a meziknihovní výpůjční služby se v návaznosti na vyšší ceny knih zvyšuje
- opět zvýšil se i počet rezervací z fondu knihovny – knihy kupujeme pouze po jednom výtisku (z finančních důvodů)
- zvýšený zájem je o online služby- kromě vstupu do našich databází umožňujeme online přístup do databází: SKAT, Caslin, JIB, MVS a do databází Krajské knihovny Karlovy Vary, Městské knihovny Karlovy Vary a do databází knihkupců a nakladatelů
- další online databáze jsou přístupny pouze z prostoru knihovny – jsou dostupné pouze přes registraci a heslo.

Meziknihovní výpůjční služba	
přijaté požadavky z jiných knihoven	360
vyřízené požadavky	360
požadované dokumenty od jiných knihoven	335
přijaté dokumenty	310
Vyřízené rezervace z vlastního fondu	1 781

Provoz:

	Počet hodin týdně	Počet hodin ročně
Oddělení pro dospělé	27,5	1430
Oddělení pro mládež	22,5	1170
Čítárna a studovna	30	1560
Hudební oddělení	25	1360
Kronika	7	364
Celkový počet hodin	112	5824

Knihovní fond

Knihovna ve sledovaném období nakoupila a zpracovala následující knihovní fond:

Druh dokumentu	Počet	Nákladová cena	Skutečná cena
Knihy	2321 svazků	346 200	490 316
AV media	524 nosičů	47 091	61 440
Periodika	136 titulů/4913 svazků	104 621	134 194
Brožury	126 svazků	1 971	3 780
Mapy	64 ks	7 340	7 732
Elektronické zdroje	119 ks	2 657	12 457
KJ celkem	8 067	509 881	709 920

Knihovna má uzavřené smlouvy s knihkupci a dodavateli na poskytování rabatu při nákupu knih. Průměrná výše rabatu se v roce 2009 pohybovala okolo cca 29 % z prodejních cen.

Odepsáno z důvodů poškození, opotřebení a ztrát bylo celkem 1546 svazků. V retro odpisu bylo vloženo celkem 8 067 záznamů.

4. Propagace knihovny a akce pro veřejnost:

Svou činností se snaží knihovna propagovat prostřednictvím médií (zasíláním příspěvků do Ostrovského měsíčníku, Karlovarského deníku, kabelové televizi atd.), rozesíláním pozvánek, vylepováním plakátů, rozesíláním informačních SMS a e-mailů jednotlivcům nebo do škol.

Akce:

Počet akcí pro veřejnost 164
Počet účastníků 4.729

- Internetové kurzy pro seniory a začátečníky – březen, říjen, cestopisné a historické přednášky, doprovodná akce k Dětskému televiznímu a filmovému festivalu Oty Hofmana, Vánoční koncert ZUŠ Ostrov, Superčtenáři 2009
- Účast na celostátních akcích – BMI, Bambiriáda, Noc s Andersenem, Týden knihoven, Kniha mého srdce
- Práce s mládeží a handicapovanými dětmi – výchovně vzdělávací akce navazující na osnovu školní výuky, které knihovna pořádá v dopoledních hodinách, pravidelně navštěvují žáci mateřských a základních škol. Kromě toho je snahou knihovny motivovat děti ke čtení i různými akcemi založenými na dobrovolné účasti a spolupráci dětí.

Přehled všech akcí na www.mkostrov.cz

- 5. Vybavení knihovny HW a SW**
- byla zakoupena interaktivní tabule pro výuku počítačové gramotnosti a lekce knihovnicko- informační výchovy, vyměněny zastaralé PC
  - zkušebně byl zakoupený SW Solón – program pro státní správu – nebyl v roce 2009 využíván, licenci nebudeme obnovovat

6. Strategické cíle

Na základě podrobné analýzy potřeb uživatelů knihovny a široké veřejnosti byly stanoveny následující strategické cíle knihovny:

- 6.1. rozšíření prostor pro veřejnost – tento problém se rozhodl řešit zřizovatel novým projektem (schváleno RM usnesením č.164/08 ze dne 26. 2. 2008 a usnesením ZM č. 130/08 ze dne 16. 6. 2008) na přesun knihovny do Paláce princů. Tento projekt je součástí projektu Historický ostrov II a předpokládaný termín realizace celého projektu je 30. 7. 2011.

- 6.2. zkvalitnění poskytovaných služeb

Počet míst na internet byl nedostačující zájmu uživatelů a tak jsme ve studovně zřídili možnost zdarma WiFi připojení k internetu.

Záznamy dokumentů jsou nadále doplňovány o URL adresy primárních zdrojů, webové stránky nebo odkazy na databáze dostupné na internetu, takže přímo z katalogu knihovny je čtenáři umožněn online přístup k dalším informacím, včetně toho jsou záznamy doplňovány o ukázky dokumentů (např. obálka knihy, CD-ROM atd.) Nově jsou záznamy doplňovány o naskenované obsahy dokumentů. Pokračujeme nadále v podrobném zpracovávání autoritních záznamů (záznamů o osobnostech) – jsou doplňovány údaje o datu narození, úmrtí, oborech činnosti a působení jednotlivých osobností. K vybraným osobnostem jsou rovněž doplňovány stručné životopisy.

Komunikace mezi knihovnou a uživatelem pomocí SMS zpráv zasílaných přímo knihovním systémem, včetně upozornění před vypršením výpůjční lhůty je stále více využívána k všeobecné spokojenosti uživatelů.

Uživatelé mají možnost online zkontrolovat své čtenářské konto, opravit si své údaje, pokud došlo k nějaké změně, prodloužit si výpůjčky nebo zrušit zadanou rezervaci.

- 6.3. dohledání rozdílů ve vykazovaném stavu knihovního fondu – při zpracování statistického výkazu za rok 2004 byl zjištěn zásadní rozdíl ve stavu fyzickém a vykazovaném – cca 20.000 jednotek. K nápravě byly zvoleny následující kroky: převedení všech úbytků do elektronické podoby – začalo v červnu 2005 a dosud pokračuje.

7. Granty a sponzoři

- a) V roce 2009 byla největším finančním sponzorským darem finanční částka 15.000,- korun, které MK Ostrov poskytla Nemocnice Ostrov a.s. Peníze byly použity na zajištění říjnových počítačových kurzů pro seniory

8. Hospodaření městské knihovny Ostrov

Příjmy v Kč:

Půjčovné, pokuty	264 615
Informační servis	220 473
Ostatní výnosy	10 502
Příspěvek z Úřadu práce	111 780
Kronika	44 000
Zapojení FO na pokrytí zák. mezd	90 500
Příspěvek zřizovatele	3 458 000
Použití RF	80 000
Investiční dotace	51 646
Počítačové hodiny	20 000
Oprávka nákupu	5 705
Příjmy celkem	4 357 221

Výdaje v Kč:

Elektrická energie	62 707
Vodné stočné	5 663
Pára a ohřev TUV	147 478
Ostatní náklady	940 288
Investiční dotace	51 646
Zapojení FO	90 500
Příspěvek z Úřadu práce	111 780
Odpisy	51 805
Kronika města	59 993
Opravy a udržování	29 145
Mzdy a odvody	2 650 036
Počítačové hodiny	20 000
Čerpání RF	80 000
Výdaje celkem	4 301 041

Zpracovala: Mgr. I. Leitnerová
V Ostrově 5. 2. 2009